

Decretum Gratiani

Gratianus <de Clusio>

Parisijs, 1542

Tertia, an qui inuit[us] cuculla[m] induit cogatur eam retinere? No[n]: nisi post consenserit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62466](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62466)

Annus Sed a quo tempore currit annus iste? Videtur qd a tempore pater potest facere: vt. ij. q. vi. §. biduum. Vel a tempore admo- nitionis: vt. extra de concef. pben. et ecclie. non vacan. religioe quia diuerfitatem. Vel nunquid erit continuum, ita qd renoua. cedat ignominiam. ff. de his qui nota. infra. genero: credo qd re pot. incipiat a tempore qm incipiente: argu. xvij. p. cur. qd. ij. si quis inco- rere. gnuus.

¶ Nec ipsa. Ut si quis peruenit ad legitimam etatem: vt. extra de despo. impub. de illis.

¶ In fortiori etate. i. post annos puertatis.

¶ Tatumus. **¶** In p. anuo ritate. **¶** hec est. ij. paro. q. 3. §. 3. d. f. a.

¶ Causa. Condu- dit nunc. **¶** Et illo ca. si in qualibet. qd si filij parentibus fuerint oblari, vel si preter voluntatem parentum datus susceperint, nec statim fuerint reuocati: qd obla- tione paterna et p- positio sponte sus- cepto tenent altri. cti. postea vici qd paruu sub multo- rum testimonio sunt offerendi: ad qd inducat sequas ca. cuius casus pater per se.

¶ Precedita. su- pra eo. si in quali- bet.

¶ Potest. **¶** Pluri- mos. hoc ideo fir- quia que sunt pu- blice, non de facili admittunt contra- dictionem postea: vt. xvij. q. j. l. 3. de fan.

¶ Maldicendi. **¶** Quod autem. hec questio diuiditur in tres par- ritates qd sicut voluntarij pofessi non possunt exire mo- nasterium, sic inuini non debent teneri, quia no vult de- coacta seruaria. Secunda ibi: Cum dicitur. Terna ibi: Si vero. Joan. de fan.

¶ Causa. hic proponitur tertia questio qua queritur, an puer vel puella qui vel que cogitur suscipere habi- tum compellatur illum obseruare: et certum est qd non. Idem est de quolibet alio, nisi propter delictum cogatur intrare religionem: vt. lxxj. distinctio. dicitur. et. l. distin- ctio. si ille.

¶ rini, vltiori? nec ipsi nec ipsa mutare poterunt.

¶ Si vero in fortiori etate adolefcentula, vel adolefces ser- uire deo elegerit: non est pote- stas parentibus prohibedi.

¶ Et clamé auté nulli sancrimo- niali alteri imponere licet.

¶ Unde Euticianus papa ait. **¶** Abbatissa presume velare virginé vel viduá excoicef.

¶ Latum? vt si abbatissa aut quelibet sanctimo- nialis post hanc definitione in tanta audacia prouperit vt vi- dua aut puella virginé velare presumat, iudicio canonico vs- qd ad satisfacione subdat.

¶ Hac auctoritate predicta et paterna pffessione docef astrin- gi quilibet in puerilibus annis: et preter voluntate eoz, pposito suscepto perhibetur teneri, nisi tonsurá vel religiosam vestem parentes mor visam abdicau- rint. paruu vero du offerunt, non nisi sub multorum testimo- nio suscipiendi sunt.

¶ Unde in. ix. synodo legitur. **¶** Infantes oblari a paren- tibus sub plurimorum testimo- nio suscipiantur.

¶ Potest infantes cum vo- luntate et cōsensu paren- tum, immo ab ipsis parentibus oblatis, sub testimonio pluri- morum suscipi: vt omnis occa- sio maledicti, gratia excluda-

¶ Quod auté. Certu est qd qui coactus intrat religio- nem, non obligatur. §. e. q. j. c. licet. diuino modo talis fit coac- tione que cadat in constante viri: vt. extra qd me. cau. cau. dilectus. nec etiam conditionalis coactio obligat aliquem: vt. extra qd meus cau. perlatum. qd verum est nisi ali- qd ex timore intra- ret religionem pro- pter maleficium qd fecit. Joan.

¶ Quod auté qd inuit? ppositi- tu religionis susceperit, no sit coged? ad inuiti ppositi- ti obseruatio- nem, testat Leo papa, dices.

¶ Non potest detri ppositi monachi sponte susceperum.

¶ Pposito monachi p- pto arbitrio et volunta- te susceptu detri no pot absp- oz reddere. vñ qd relicta singu- laritatis pffessione ad militiam, vel ad nuptias deuolutus est, publice penitentie satisfacione purgand? est: qd et si innoces mi- litia est, et honestu pot esse con- iugiu: electione tñ melior? de- feruisse, transgressio est.

¶ Item ex cōsilio Tolera. vij. **¶** Qui religionem habuit spo- re susceptu deserere voluerit, ad ipsum redire cogatur.

¶ Rocius auté curfus est ad voluptate: et imi- tate natura vicioz, quã obrie quisquis viroru vel mulierum habitu semel induert sponta- nee religiosum: aut si vir dedi- tus ecclie, vel femia fuerit de- legata puellarum monasterio in vitroqz seru peuaricato: in- uitus reuerti cogat: vt vir de-

¶ Casus. Quidá monachi vñ moniales virgines vel vi- due habitu eoz spore susceptu deserébant: de quo cu que- situ esset in cōsilio tolerano, statuit talia vt inuiti per ex- comunicacione ad monasterium redire cogatur.

¶ Proclimus. Quia omnis etas ab adolefcentia et. tñ. questio. j. ca. j.

¶ Semel. propter hoc verbum semel, dicit hys. no esse dicere. extra de resu. ad nostrá. vñ vsq ad triduum datur licentia exundi. sed certe illud ideo fuit, qd adue- erat vicinus annis puerine: et quia non fuerat in proba- tione: et quia illeceus erat. Et habet hic argu. qd sufficit aliquem semel consensisse: vt. vij. q. j. dilectissimi. et of-

¶ Pposito monachi p- pto arbitrio et volunta- te susceptu detri no pot absp- oz reddere. vñ qd relicta singu- laritatis pffessione ad militiam, vel ad nuptias deuolutus est, publice penitentie satisfacione purgand? est: qd et si innoces mi- litia est, et honestu pot esse con- iugiu: electione tñ melior? de- feruisse, transgressio est.

¶ Item ex cōsilio Tolera. vij. **¶** Qui religionem habuit spo- re susceptu deserere voluerit, ad ipsum redire cogatur.

¶ Rocius auté curfus est ad voluptate: et imi- tate natura vicioz, quã obrie quisquis viroru vel mulierum habitu semel induert sponta- nee religiosum: aut si vir dedi- tus ecclie, vel femia fuerit de- legata puellarum monasterio in vitroqz seru peuaricato: in- uitus reuerti cogat: vt vir de-

¶ Casus. Quidá monachi vñ moniales virgines vel vi- due habitu eoz spore susceptu deserébant: de quo cu que- situ esset in cōsilio tolerano, statuit talia vt inuiti per ex- comunicacione ad monasterium redire cogatur.

¶ Proclimus. Quia omnis etas ab adolefcentia et. tñ. questio. j. ca. j.

¶ Semel. propter hoc verbum semel, dicit hys. no esse dicere. extra de resu. ad nostrá. vñ vsq ad triduum datur licentia exundi. sed certe illud ideo fuit, qd adue- erat vicinus annis puerine: et quia non fuerat in proba- tione: et quia illeceus erat. Et habet hic argu. qd sufficit aliquem semel consensisse: vt. vij. q. j. dilectissimi. et of-

Coac- tione ipe- dit doli- gatione
Ropositum
monachi
Quidá mona- ch habitum p- pto arbitrio susceperit
deserentes, ad mi- litia vt ad nuptias redierunt. questiu est a Leone quans penas p- an dededa. Et respon. qd publi- ce penitentie subi- ci debent, et ad mo- nasteria reuerti: qd licet alias innoces sit militaria, et hone- stum possit esse cō- iugium transgressi tamen videntur qd deserunt meliora.
Publice. Uide- tur qd monachi et monache pro de- lictis suis publicas faciát penitentiam vt. xvij. q. j. virgi- nibus. Sed potes intelligere de pu- blica que fit in cau- stris: de qua agi- tur. xxx. distinctio. si quis p- or. et. xvij. dist. p- or. h. qd. i. militare. qd. i. militare.
Delioy. So- lus ille, ergo trans- greditur votis qui deserit manus bo- nus vel par. Sic. xvj. q. j. qui bona. et extra de voto et vo- ti redemptioe per- totam.
Rocius auté.
Casus. Quidá monachi vñ moniales virgines vel vi- due habitu eoz spore susceptu deserébant: de quo cu que- situ esset in cōsilio tolerano, statuit talia vt inuiti per ex- comunicacione ad monasterium redire cogatur.
Proclimus. Quia omnis etas ab adolefcentia et. tñ. questio. j. ca. j.
Semel. propter hoc verbum semel, dicit hys. no esse dicere. extra de resu. ad nostrá. vñ vsq ad triduum datur licentia exundi. sed certe illud ideo fuit, qd adue- erat vicinus annis puerine: et quia non fuerat in proba- tione: et quia illeceus erat. Et habet hic argu. qd sufficit aliquem semel consensisse: vt. vij. q. j. dilectissimi. et of-

tra de despo. impu. de illis. extra qui matr. accu. pos. in-
saper. ff. de aqua plu. arden. in diem.

Eo qui semel in **Ca**no. Statuit concilium Calce-
donense qd clericus vel monachi qui ad militiam vel
honores seculares redierunt, nisi redierint ad clericatu

tondeatur: et puella ad mona-
sterium regrediat. Si autem
quolibet patrocinio deserto,
res pmanere voluerint, sacer-
dotali sententia a chylitianoz
ceru habeant excores: vt nec
locus eis vllus sit communio-
nis. Et due quoq; sicut iandu-
m vniuersalis statuit syno-
dus) pfectionum vel habitus
sui desertores supioi senten-
tia condemnentur.

Item ex conc. Chalcedonensi.
Semel in clero carati, vel
monasterijs deputati, ad mili-
tiam non redeant.

Eo qd semel in clero ta-
rati fuerint, siue in mo-
nasterio deputati, decreuit
neq; ad militiam neq; ad ho-
nores seculares venire. eos au-
tem qd hoc ausi fuerint facere,
et no eis penitere maluerint
vt ad hoc tde reuertant quod
ante obtentu dei sibi proposue-
runt, couenit anathematizari.

Aum dicit ppositum mona-
chi ppro arbitrio et volutate
susceptu, intelligitur qd si pro-
pia volutate susceptu no fue-
rit, obseruari non cogitur.

Inde Nicolaus papa scribit
oib; epis in regno Lodouici.
Monasterialibus discipulis
nullus inuit; subijciatur.

inuitum cucullam induit: postq aliquantulum tempo-
ris Salomon episcopus cum quibusdam alijs monachi-
cum habitum prefatum Lambertum induere fecit inui-
tum: vt idem Artho referat; et propter hoc fratres cu
pauabat paterna hereditate vel materna. Super quo

Resens clericus nomi-
ne Lambertus vna cum
patre suo noie Artho, quon-
dam vez comite nunc aut cle-
rico, ad lumina aploz pperas
adij presentiam nostram, asse-
rens qualiter idem pater eius
in laicali adhuc ordine in pre-
dys propijs edificasset duo
monasteria, volutatem gerens
vt post suoz deceffum presens
eius filius Lambertus in lo-
cum eius succederet: quem in-
fra teneram etatem inter octa-
uum et decimu annu constitu-
tum memoratus pater ppro
arbitrio absq; regulari institu-
tione extra omne illius volun-
tatez cucullam induit. Igitur
post quoddam ipsius teporis
spatium (vt ipse dicit) Salomon
episcopus cum quibusda alijs absq;
patris oblatione vel abbas
cepta bndictione eunde Lam-
bertum monastici habitum in-
duere fecit: vt ferit inuitum:
et sub hac occasione paterna
seu materna hereditate a fra-
tribus suis puarum esse: atq;
contra oem: vt dicitur est volun-
tate sua quasi regulare illum
monachum pmanere voluit.
Sup qua rediligenti cura inue-
stigares ena sub adiuratione
premi ipsi si vez diceret iter-

Nec obstat. li. distinc. si qd post acceptum, quia loquitur
de illis qui facti sunt irregulares. liij. dist. caralico.
In locum. i. in administratione: vt feret postea ad-
ministrato: loci illius: nec fuit hoc peccatum sic cogere
in animo, dummodo no ducatur in pactu. et vt ec. ben. vt no-
strum. in si. licet sit arg. contra. j. q. i. si quis eps. et ca. qd stu-
der. et et. de simo. tue. et in aut. de sanc. epis. s. generaliz-
ter. col. i. Et loquit de successione alterius cuiuscuq;
rei. Et loquitur hoc cap. fm quousdam puarum consue-
tudinem qui monachos non admittunt ad successione
quod esse no debet: vt. s. causa. pri. q. vi. non liceat.
Inter octauu. Id est in nono anno, qui est medius
inter. x. et. viij.
Patrem. Argo. qd vniu testimonium admittitur.
lxxxvij. distinc. tanta, sed forte hic aliq; presumpcione.

facto qd dicitur Ar-
tho apud Nicolaum
quereis depoluit-
set, Nicolaus pa-
pa a dicto Artho-
ne veritate sub in-
reiarando inuesti-
gavit: qui confessus
est qd filius semper
fuit inuit; nec vnq;
regulam aliquam p-
miser: et si scilicet
regula monasticez
esse ta dur; nup;
ei cogisset portar-
re cucullam. Scribit
ergo Nicolaus oib;
bus epis de regno
Lodouici: qd nar-
rat oia supradicta
et madat eis vt ve-
riate hanc diligen-
ter inuestigent: et
si vera inuenerint
que dicuntur, nec
ad habitum copella-
tur inuit;: nec hac
occasione paterna
vel materna here-
ditate pnuetur: cu
nullu bonu sit nisi
volunt ariu. sed ta-
men inter religio-
sos clericos como-
ret donec deus for-
te dederit sibi vo-
luntate monastici
habitum spirituali-
ter assumendi.
Comite. Ar-
go. qd statim desit
nit quis ee comes
q; cito fuerit fact;
clericus. lxxxvij. q. ij.
scripsit. Item ha-
beas hic q miles po-
test esse clericus.
quia loquitur
de illis qui facti sunt irregulares. liij. dist. caralico.
In locum. i. in administratione: vt feret postea ad-
ministrato: loci illius: nec fuit hoc peccatum sic cogere
in animo, dummodo no ducatur in pactu. et vt ec. ben. vt no-
strum. in si. licet sit arg. contra. j. q. i. si quis eps. et ca. qd stu-
der. et et. de simo. tue. et in aut. de sanc. epis. s. generaliz-
ter. col. i. Et loquit de successione alterius cuiuscuq;
rei. Et loquitur hoc cap. fm quousdam puarum consue-
tudinem qui monachos non admittunt ad successione
quod esse no debet: vt. s. causa. pri. q. vi. non liceat.
Inter octauu. Id est in nono anno, qui est medius
inter. x. et. viij.
Patrem. Argo. qd vniu testimonium admittitur.
lxxxvij. distinc. tanta, sed forte hic aliq; presumpcione.

Clericus
cuius
tas an
tencat
ferre
furas
Clericus
satis
paua
mas hie
pat.
Clericus
lib. vi.
ne deri.
vel mo-
na. ep.
Clericus
satis
paua
mas hie
pat.
Clericus
lib. vi.
ne deri.
vel mo-
na. ep.
Clericus
satis
paua
mas hie
pat.
Clericus
lib. vi.
ne deri.
vel mo-
na. ep.

Monas-
chi sunt
ad suc-
cessionē
admit-
tendi.

Testes ptecesserunt. Uel dic q' ideo additur: vt postea possit noui pu blicari: vt i' dicitur. Et secundu hoc est arg. q' post apertas ar: testationes admittuntur alij testes super eodem capitu lo quando aliquid dimittit: p'batum q' post: et affini. et literis. **De hoc dicitur. iij. q. iij. §. i. et est. si. q. y. meumam.** Item hanc hie q' reit: monum patris au ditur p' filio ad di: rimendu matrimo nium spuale: vt est qui ma. accu. post. videtur. Item hanc des hie q' amoz pa tris: impedit ma: trimoniu spuale: h' secus videtur in matrimonio carna li: vt. ff. de rit. nup. si pre cogite. Sed intellige de leui co: actione. **C. q' nunq. s. y. qualiter de hac ne gantia potuit us: tamentu prestare c. negantia etiam probari non possit. de tras. c. no. et est de elect. bone meoie. circa finez i. c. de bo. ma: ter. iij. de in lit. iur. videz: mus. Rn. sic p'ba: ri potest. q' quicq' voluit illum fieri monachuz ille no: iur. et hoc sufficit ad probandam ne: ganuam: vt est de proba. tertio. **C. Nullum q' bo num.** Uite eterne remuneratocum. i. v. dist. qui p' nec: ra. et sic no est: con: tra. j. xliij. q. v. ad fidem. et. q. v. ca. j. paratus. contra. s. i. v. dist. et qui. que sunt contra. **C. Religiosos. i. regulares canoni: cos. z scdm hoc est consilium. Uel dic q' ex quo semel ap paruit in veste re: ligiosis. debet sem: per religiose vive:****

rogauimus: sed ide pater Ar: tho respondit se talem habuit se et habere voluntatem vt si: lus suus ver? monachus fier: ret et in locu et succederet. sub restificatione aut iurcuran: do firmavit q' quando punit? et cuculla induit. idem L. am: bertus semper restit. et nunq' se fieri monachu consensit: sed demum ab insequen? mona: stico habitu violen? est indu: tus: aliter q' nunq' regul? aliquam p'omissit. neq' ego pa ter eius pallio altaris indutu illum obtulit: neq' a quocunq' sacerdote vel abbate: vt mos posuit benedictione percepta regul? vnq' se fieri monachuz subiectu futuruz p'omissit. Sup his oibus prestatus est p'efa tus Artho: q' si eo tpe tam du re obseruante monasticam in: tellerisset regulam. nunq' eide filium L. ambertum coegisset portare cuculla. Quapropter consule psalmographi verba recolentes quibus voluntate se deo scrificare pronunciat. et vo luntaria ois sui b' placita fie: ri in conspectu dei obsecrat: present? vt dictu est clericum noie L. ambertum minime de: bere estimatum? sub tali vio lencia fieri monachuz. Quod enim quis no eligit nec optat. profectro no diligit. qd aut no diligit. facile contem. nullum ergo bonu? nisi voluntarium. Idcirco dñs no fereda in via virga. per qua violen? vili in: feratur. p'ceptis. quapropter consultius agit si pijs suasioni: bus coceptu mudi et amorem dei predicando q' violentiam inferendo. ad celeste amorem illum accederetis. Ende oim vestrum charitati hanc nostri apostolatus mandare decre:

re. id est non penitus seculariter. scdm q' intelligitur ex: tra de regu. consulti in fine. dicitur enim non solum monachi vel regulares religiosi. sed etiam clerici. vt. j. q. i. nullus itaq' et ens laici: vt. xvij. dist. si qua r'na. Joan. de fan. **C. Si non.** De est terria pars q'ntiois in qua dicit q' pu: niatur monachi q' causa cupiditatis allicium homines. Joan. de fan. **C. Causa.** Super dicitur est quid iu: ris sit de coactis ad habitum susci: piendum. Sic ostē dit. 25. at. quid iu: ris sit de illicitis ab episcopis vel abba: tibus ad religiois habitum suscipi: dum: et dicit q' de bēt in religioe p: seuerare: res vero eorum heredit? re stituantur. **Q. Onstituit.** Qui dā episcopi vel ab bates quotidam hereditate capien tes. eos illeceant vt monasticum ha bitum induerent: quare questu fuit in xDagonensi con: cilio quid sit de his faciendum. Et re: spōdetur q' episcopi abbatē sicut iur: pio lucrifectores canonice penitēte subiciantur: aliter vero i monasterio p'ueniēt. sed here ditates eoru her: editas reddantur. **C. Perseuera:** re. 25. dist. sed in: alio monasterio: vt: extra de simo. ve: niens. Joan. **C. Cogitur.** sed cum batus no debeat. Unde dicit p'fes: urare. Et p'actus dolo inno nullus no i: est: est ipso iure: vt. xv. q. v. c. j. et. ff. de do: lo. et eleganter. Et nate: die q' licet hic do: nis. huius dederit causas contractu. ipse ra: